

Súd: Okresný súd Kežmarok
Spisová značka: 10C/332/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8414208085
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Tomáš Saraka
ECLI: ECLI:SK:OSKK:2015:8414208085.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Kežmarok samosudcom Mgr. Tomášom Sarakom v právnej veci žalobcu SMS CREDITS s.r.o., so sídlom DIhá 95C, Žilina, IČO: 44 769 911, právne zastúpeného LEGAL CARTEL s.r.o., so sídlom Ľubinská 18, Bratislava, IČO: 36 677 175, proti žalovanému N., štátnemu občanovi Slovenskej republiky, o zaplatenie 418,86 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 220,- eur s úrokom z omeškania vo výške 5,5 % ročne zo sumy 250,- eur od 7. 9. 2013 do 22. 10. 2013 a zo sumy 220,- eur od 23. 10. 2013 do zaplatenia v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žiadny z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca, v tom čase podnikajúci ešte pod obchodným menom River Euro, s.r.o (k zmene obchodného mena na SMS CREDITS s.r.o. došlo od 27. 3. 2015) sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa 10. 12. 2014 domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu sumu 418,86 eur, úrok z omeškania vo výške 5,5 % ročne zo sumy 448,86 eur od 7. 9. 2013 do 22. 10. 2013 a zo sumy 418,86 eur od 23. 10. 2013 do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania.

Žalobu odôvodňoval tým, že so žalovaným dňa 22. 8. 2013 uzatvoril zmluvu o pôžičke č. 019486, v ktorej sa zaviazal poskytnúť mu krátkodobú pôžičku vo výške 250,-eur za odplatu vo výške 41,55 eur a žalovaný sa zaviazal vrátiť poskytnutú pôžičku vrátane odplaty v celkovej sume 291,55 eur v lehote 15 dní odo dňa jej prijatia. V žalobe tvrdil, že žalovaný svoj dlh v lehote splatnosti, t.j. do 6. 9. 2013 napriek upozorneniu a výzve nezaplatil, až dňa 22. 10. 2013 uhradil žalobcovi sumu 30,- eur, doposiaľ však neuhradil zvyšok dlhu. Žalobca uviedol, že voči žalovanému eviduje pohľadávku v celkovej výške 418,86 eur pozostávajúcu zo zvyšnej časti istiny pôžičky vo výške 220,- eur, odplaty za poskytnutie pôžičky vo výške 41,55 eur, zmluvnej pokuty v zmysle bodu 7 zmluvných podmienok River Euro, s.r.o. vo výške 53,73 eur a provízie v zmysle bodu 8 zmluvných podmienok River Euro, s.r.o. vo výške 103,58 eur. Podľa žalobcovho tvrdenia uvedená jeho pohľadávka nebola žalovaným do dňa podania žaloby napriek predžalobnej výzve na dobrovoľné splnenie dlhu - pokusu o znier, ktorú žalovaný prevzal dňa 26. 5. 2014 uhradená, preto sa jej zaplatenia domáha súdnou cestou a požaduje aj zákonné úroky z omeškania.

Žalovaný sa k žalobe, ktorá mu spolu s prílohami bola doručená dňa 15. 6. 2015, písomne nevyjadril.

Nakoľko sa v danom prípade jedná o drobný spor (§ 200ea Občianskeho súdneho poriadku) a vo veci bolo možné rozhodnúť len na základe predložených listinných dôkazov, súd v súlade s ust. § 115a

ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) vec prejednal a rozhodol bez nariadenia pojednávania. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 30. 12. 2015, miesto a čas jeho verejného vyhlásenia boli v súlade s ust. § 156 ods. 3 O.s.p. oznámené na úradnej tabuli súdu vyvesením dňa 21. 12. 2015, účastníci sa na verejné vyhlásenie rozsudku nedostavili.

Súd sa oboznámil s obsahom žaloby, vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom predložených listinných dôkazov a po vykonanom dokazovaní mal za preukázané, že žalobca ako veriteľ a žalovaný, ako dlžník uzavreli dňa 22. 8. 2013 prostredníctvom prostriedku diaľkovej komunikácie zmluvu označenú ako zmluva o pôžičke č. 019486, ktorej neoddeliteľnou súčasťou sú zmluvné podmienky spoločnosti River Euro, s.r.o. pre krátkodobé peňažné pôžičky dojednané prostredníctvom internetu a textových správ SMS zo dňa 31. 3. 2012 (ďalej len „Zmluvné podmienky“). V bode 1 tejto zmluvy je uvedené, že veriteľ poskytuje dlžníkovi pôžičku vo výške 250,- eur na bankový účet dlžníka uvedený v záhlaví zmluvy a dlžník sa zaväzuje poskytnutú pôžičku veriteľovi vrátiť a spolu s istinou pôžičky vrátiť a zaplatiť aj odplatu vo výške 41,55 eur, celková dlžná čiastka, ktorú sa spotrebiteľ zaväzuje vrátiť tak predstavuje sumu 291,55 eur. Ďalej je tam uvedené, že výška ročnej percentuálnej miery nákladov je 4115,13 %. Podľa bodu 2 zmluvy lehota splatnosti istiny pôžičky a odplaty je 15 dní a začína plynúť odo dňa poskytnutia pôžičky.

Okrem zmluvy o pôžičke, ktorá vzhľadom na spôsob jej uzavretia účastníkmi, t.j. prostredníctvom internetu a SMS správ nie je podpísaná žalobca predložil súdu aj listinu označenú ako Príloha č. 1 k Zmluve o pôžičke/Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov v ktorej sú okrem iného uvedené identifikačné údaje žalovaného, číslo jeho bankového účtu a podpis žalovaného.

Súd vychádzajúc z uvedených listín predložených žalobcom teda mal za preukázané, že účastníci konania uzavreli zmluvu označenú ako zmluva o pôžičke ktorá bola uzatvorená na diaľku prostredníctvom elektronických správ spôsobom popísaným v článku 1 a 2 Zmluvných podmienok žalobcu. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie sumy 250,- eur žalovanému s povinnosťou žalovaného do 15 dní od poskytnutia pôžičky vrátiť sumu 291,55 eur.

Žalobca v konaní tvrdil, že hoci žalovanému peňažné prostriedky v dohodnutej výške 250,- eur poskytol, žalovaný svoj záväzok z predmetnej zmluvy nesplnil, dohodnutú sumu 291,55 eur mu v deň splatnosti neuhradil, až dňa 22. 10. 2013 z nej zaplatil časť vo výške 30,- eur. Zvyšok nezaplatil a nezaplatil ani zmluvnú pokutu vo výške 53,73 eur a províziu vo výške 103,58 eur, na ktoré žalobcovi podľa jeho tvrdenia vzniklo právo v zmysle bodu 7 a 8 Zmluvných podmienok.

Pri posúdení, či v súdnej veci žalobcovi ako právnickej osobe, ktorej predmetom podnikania zapísaným v obchodnom registri je aj poskytovanie úverov a/alebo pôžičiek z peňažných zdrojov získaných výlučne bez verejnej výzvy a bez verejnej ponuky majetkových hodnôt vzniklo právo na zaplatenie žalovanej sumy titulom vrátenia úveru, ktorý mal byť poskytnutý žalovanému ako spotrebiteľovi, teda fyzickej osobe nekonajúcej v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania je potrebné vychádzať zo zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov. Práve ten je totiž zákonom, ktorý upravuje práva a povinnosti súvisiace s poskytovaním spotrebiteľského úveru formou dočasného poskytnutia peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi, ako aj podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa. Nakoľko ide o spotrebiteľskú zmluvu, bolo potrebné aplikovať tiež relevantné zákonné ustanovenia o postavení a ochrane spotrebiteľa a vzhľadom na spôsob uzatvorenia zmluvy tiež ustanovenia zákona č. 266/2005 Z.z. o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy účastníkmi spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 1 ods. 3 písm. I) tohto zákona spotrebiteľským úverom nie je úver, ktorý sa musí splatiť v lehote nepresahujúcej tri mesiace.

Podľa § 2 písm. a), c) citovaného zákona na účely tohto zákona sa rozumie a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania, c) iným veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá v rámci svojho podnikania ponúka alebo poskytuje úvery alebo pôžičky, ktoré spĺňajú aspoň jednu z podmienok uvedených v § 1 ods. 3 písm. c), f) a l), pričom tieto úvery alebo pôžičky nespĺňajú žiadnu z podmienok uvedených v § 1 ods. 3 písm. a), b), d), e), g) až k) a m) až r); za iného veriteľa sa nepovažuje banka, pobočka zahraničnej banky a finančná inštitúcia podľa osobitného predpisu, ktorá má povolenie na činnosť udelené Národnou bankou Slovenska.

Podľa § 9 ods. 1 tohto zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

Podľa § 9 ods. 2 písm. i) zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny.

Podľa § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z.z. poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1; ďalej podľa písm. b) ak neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k/, r/ a y/; ďalej podľa písm. d) ak je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

Podľa § 24 ods. 1 tohto zákona na iných veriteľov a na zmluvy o úvere alebo pôžičke, ktoré nie sú spotrebiteľským úverom a ktoré sú poskytované inými veriteľmi spotrebiteľom, sa vzťahujú ustanovenia § 2 <<https://www.slov-lex.sk/static/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20130610.html>>, <<https://www.slov-lex.sk/static/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20130610.html>> a <<https://www.slov-lex.sk/static/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20130610.html>>, § 6 až 8 <<https://www.slov-lex.sk/static/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20130610.html>>, § 9 ods. 1, 2 <<https://www.slov-lex.sk/static/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20130610.html>>, 9 a 10 <<https://www.slov-lex.sk/static/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20130610.html>>, § 11 <<https://www.slov-lex.sk/static/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20130610.html>>, 12 <<https://www.slov-lex.sk/static/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20130610.html>>, 14 <<https://www.slov-lex.sk/static/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20130610.html>>, 16 <<https://www.slov-lex.sk/static/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20130610.html>>, 17 <<https://www.slov-lex.sk/static/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20130610.html>>, 19 <<https://www.slov-lex.sk/static/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20130610.html>>, 23 <<https://www.slov-lex.sk/static/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20130610.html>> a 25 <<https://www.slov-lex.sk/static/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20130610.html>> a tohto paragrafu.

Podľa § 2 písm. a) zákona č. 266/2005 Z.z. o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku a o zmene a doplnení niektorých zákonov na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou na diaľku zmluva medzi dodávateľom a spotrebiteľom o poskytnutí finančnej služby výlučne prostredníctvom prostriedkov diaľkovej komunikácie.

Podľa § 2 písm. c) a d) zákona č. 266/2005 Z.z. o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku a o zmene a doplnení niektorých zákonov na účely tohto zákona sa rozumie c) dodávateľom osoba, ktorá je v rámci svojho podnikania zmluvným poskytovateľom finančných služieb prostredníctvom prostriedkov diaľkovej komunikácie na základe zmluvy na diaľku, d) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorej sa výlučne na osobnú spotrebu poskytujú finančné služby na základe zmluvy na diaľku a ktorá pri jej uzavieraní a plnení nekoná v rámci svojho zamestnania, povolania alebo podnikania.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 41 Občianskeho zákonníka ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

Vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania, po právnom posúdení veci v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení dospel súd k záveru, že žaloba žalobcu je v časti týkajúcej sa zaplata úverovej istiny, ktorá ostala vo výške 220,- eur a úroku z omeškania z úverovej istiny dôvodná, vo zvyšnej časti nedôvodná.

Vychádzajúc z obsahu žalobcom predložených listinných dôkazov mal súd za preukázané, že účastníci v zmysle zákona č. 266/2005 Z.z. o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku uzavreli zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru, na základe ktorej žalobca, v pozícii iného veriteľa v zmysle § 2 písm. c/ zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch poskytol žalovanému úver vo výške 250,- eur a žalovaný sa ho zaviazal vrátiť do 15 dní od poskytnutia úveru, t.j. do 6. 9. 2013 pričom v zmluve bolo uvedené, že zaplatí aj odplatu vo výške 41,55 eur podľa bodu 4 Zmluvných podmienok. V tých je uvedené, že táto odplata zahŕňa náklady veriteľa vynaložené na spracovanie žiadosti o pôžičku a primeranú odmenu veriteľa za prenechanie peňažných prostriedkov pôžičky dlžníkovi. Žalovaný mal teda do 6. 9. 2013 zaplatiť žalobcovi sumu 291,55 eur. Keďže medzi účastníkmi ide o spotrebiteľský vzťah, bolo potrebné podľa § 53 a nasl. Občianskeho zákonníka ako i podľa § 39 tohto zákona skúmať, či zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru neobsahuje také zmluvné dojednania, ktoré by boli v neprospech spotrebiteľa a prípadne by odporovali zákonu keďže použitie zákona o spotrebiteľských úveroch nijako nevyklučuje aplikáciu kódexových ustanovení o vadnosti právnych úkonov (najmä § 37, § 39 Občianskeho zákonníka). Vzhľadom na uvedené súd musel skúmať, či suma 41,55 eura, ktorú žalobca požadoval od žalovaného ako „odplatu“ za poskytnutie úveru je v súlade so zákonom a čo vlastne táto odplata predstavuje.

Požadovanú odplatu vzhľadom k jej funkcii a špecifikácii v bode 4 Zmluvných podmienok žalobcu je treba považovať za celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, tak ako ich definuje § 2 písm. g/ Zákona o spotrebiteľských úveroch.

Podľa zákona (§ 2 písm. g./) by do týchto nákladov mali byť zahrnuté úroky, provízie, dane a poplatky akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov.

Žalobca v danom prípade v zmluve o poskytnutí spotrebiteľského úveru žiadnym spôsobom bližšie nešpecifikoval, z čoho pozostávajú celkové náklady spotrebiteľa vyčíslené na sumu 41,55 eura, v Zmluvných podmienkach je len všeobecne uvedené, že v tejto sume sú obsiahnuté náklady veriteľa vynaložené na spracovanie žiadosti o pôžičku a primeraná odmena veriteľa za prenechanie peňažných prostriedkov pôžičky dlžníkovi. Keďže podľa zákona v tejto sume by mali byť aj úroky, pričom úroková sadzba spotrebiteľského úroku nie je v zmluve nikde uvedená, tak uvedené spôsobuje že takýto spotrebiteľský úver sa považuje v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) v spojení s § 9 ods. 2 písm. i) a § 24 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch za bezúročný a bez poplatkov. Ak by ale aj neplatil režim bezúročnosti a poplatkovosti predmetného úveru, i tak by žalobcovi právo na uvedenú odplatu nevzniklo. Celkové náklady spotrebiteľa sú v zmluve pri 15 dňovej splatnosti úveru vyčíslené

na sumu 41,55 eur pričom, takáto výška odplaty za poskytnutie úveru je podľa názoru súdu v rozpore s dobrými mravmi a z toho dôvodu by zmluva v tejto časti bola podľa § 39 a § 41 Občianskeho zákonníka aj neplatná, pretože pri úvere 250,- eur poskytnutom na dobu 15 dní a pri odplate vo výške 41,55 eur predstavuje výška odplaty z poskytnutého úveru pri ročnom vyjadrení činí takmer 400 %.

Pre posúdenie primeranosti výšky odplaty nie je podstatné ako je táto nazvaná, či úrok, či poplatok za poskytnutie úveru alebo inak, podstatný je pomer jej výšky k výške poskytnutej sumy s prihliadnutím k lehote jej splatnosti. Ak sa od spotrebiteľa považuje odplata prezentovaná ako poplatok spojený so spracovaním a poskytnutím úveru, plniaci vzhľadom na jeho výšku v podstate funkciu, inak pri úveroch zastávanú úrokmí, a to vo výške v podstate tretiny požičanej sumy za mesiac, nemožno takýto poplatok vyňať súdnej kontrole. Súd dáva v tejto súvislosti do pozornosti rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 8. 12. 2011 č.k. 16Co/71/2011 kde ten pri krátkodobom úvere s lehotou splatnosti 4 mesiace pri ktorom po prepočte výšky odplaty na ročné vyjadrenie činila cena úveru per annum 132 % konštatoval, že už len samotná skutočnosť, že cenu úveru vyjadruje trojciferné číslo je zarážajúca a odôvodňujúca zvýšenú pozornosť z hľadiska prvkov úžery a vadnosti právneho úkonu. Súd pripomína, že v súdnej veci, pri prepočte odplaty na ročné vyjadrenie cena úveru činí dokonca 400 %.

Podľa názoru súdu žalobcom požadovanú odplatu treba v daných okolnostiach poskytnutia úveru považovať vlastne za úroky z poskytnutého úveru, pričom v zmluve absentuje úroková sadzba, a navyše v tejto časti súd považuje zmluvu za neplatnú, preto spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov a spotrebiteľ je povinný vrátiť iba to, čo mu bolo poskytnuté na základe zmluvy, čiže sumu 250,- eur. I keď súd nepopiera a rešpektuje skutočnosť, že výška úrokov u nebankových subjektov, akým je aj žalobca je logicky vyššia ako obvyklé bankové úroky vzhľadom na ich vyššie podnikateľské riziko, to neznamena, že výška úrokov či inej odplaty za poskytnutie peňažných prostriedkov môže byť u nebankového subjektu neobmedzená, bezbrehá, nemajúca žiadne limity, niekoľkonásobne presahujúca tieto bankové úroky, ako je tomu v prípade predmetnej úverovej zmluvy. Dohoda o výške úrokov, či inej odplaty za poskytnutie úveru musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31. 7. 2009). Za dobré mravy možno považovať súhrn etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, ktorých dodržiavanie je často krát zabezpečované aj právnymi normami tak, aby každé konanie bolo v súlade so všeobecnými mravnými a morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti. Vzhľadom na vyššie uvedené závery súd považoval dohodu o výške odplaty za úver vo výške 41,55 eur za 15 dní za absolútne neplatnú, nakoľko sa prieči dobrým mravom. Ani rýchlosť poskytnutia úveru, či špecifiká nebankového poskytovania úverov a krátka lehota splatnosti v danom prípade (15 dní) nemôžu nič zmeniť na neprijateľnosti výšky danej odplaty.

Súd si v tejto súvislosti dovoľuje poukázať tiež na tú skutočnosť, že na praktiky, kedy sa pri deklarovaní v podstate bezúročnosti poskytnutého úveru (keďže v posudzovanej zmluve absentuje uvedenie úrokovej sadzby úveru) úroky maskovali za rôzne poplatky spojené s poskytnutím úveru medzičasom reagoval zákonodarca tak, že zákonom č. 106/2014 Z.z. ktorý novelizoval Občiansky zákonník zadefinoval inštitút civilnoprávnej úžery, pričom v dôvodovej správe argumentoval okrem iného práve praktikami, keď sa v zmluve uvedie tzv. zmluvná odmena, pričom v zmluve sa vôbec neuvádzajú úroky požadované od spotrebiteľa (viď osobitnú časť dôvodovej správy čl. I k bodu 1). Zároveň tam pre odstránenie pochybností jasne vysvetlil, že pojem odplata bude subsumovať akékoľvek náklady spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov spotrebiteľom. Odplata tak bude zahŕňať jednak úrok, jednak poplatky za poskytnutie úveru, pravidelné poplatky, ktoré bude sprevádzať trvanie úverového vzťahu, ale aj všetky náklady spojené s obligatórnym poistením úveru a podobne.

V danom prípade podľa názoru súdu teda uvedenú odplatu nebolo možné priznať, lebo pre absenciu úrokovej sadzby v zmluve sa žalovanému poskytnutý úver považuje v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) v spojení s § 9 ods. 2 písm. i) a § 24 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch za bezúročný a bez poplatkov a navyše uvedená odplata v dojednanej výške a splatnosti úveru odporuje zákonu a dobrým mravom.

Žalobe nebolo možné vyhovieť ani v časti zaplatenia sumy 53,73 eur, ktorú žalobca špecifikoval ako zmluvnú pokutu v zmysle bodu 7 zmluvných podmienok River Euro, s.r.o. a ani v časti zaplatenia sumy

103,58 eur žalobcom požadovanej titulom provízie v zmysle bodu 8 zmluvných podmienok River Euro, s.r.o.

Čo sa týka uplatnenej provízie, súd skúmal právnu povahu tohto žalobcom uplatneného nároku voči žalovanému v súlade s bodom 8 Zmluvných podmienok žalobcu. Z označeného bodu zmluvných podmienok žalobcu pre krátkodobé peňažné pôžičky dojednané prostredníctvom internetu a textových správ SMS vyplýva, že ak veriteľ v prípade nesplnenia povinnosti dlžníka začne proces vymáhania pohľadávky, sú veriteľ alebo tretie osoby oprávnené si sumu pohľadávky voči dlžníkovi veriteľa navýšiť o províziu za vymáhanie dlhu a to najviac do výšky 30 % celkovej sumy pohľadávky. Súd je toho názoru, že takáto zmluvná podmienka je neprijateľná a nie je možné k nej prihladiť.

V prípade nesplnenia povinnosti dlžníkom a začatia procesu vymáhania pohľadávky veriteľom, veriteľ je oprávnený domáhať sa účelne vynaložených nákladov vzniknutých mu v tejto súvislosti v skutočnej výške a tiež vynaložených trov, nie určitým percentom z vymáhanej pohľadávky. Trovy konania vo veci vymáhania pohľadávky veriteľom vzniknú vždy v konkrétnej výške za konkrétne úkony veriteľa, alebo osôb konajúcich za neho. Žalobca spôsobom ako to vyplýva z označeného zmluvného dojednania ale požaduje od žalovaného ako spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie nesleduje záujem spotrebiteľa, ale výlučne žalobcu ako veriteľa, pričom za túto službu platí spotrebiteľ. V tejto časti navyše žaloba žalobcu zjavne obchádza zákonný zákaz vyplývajúci z ust. § 53a Občianskeho zákonníka, čo samo osebe zakladá dôvod na jej zamietnutie v uvedenej časti. Podľa tohto zákonného ustanovenia ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa. Ak sa rozhodnutie súdu podľa odseku 1 týka len časti zmluvnej podmienky, dodávateľ je povinný splniť povinnosť uvedenú v odseku 1 v rozsahu tejto časti.

V súvislosti s uplatneným nárokom žalobcu na túto „províziu“ preto súd dáva do pozornosti, že už v Rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 15C/120/2015 zo dňa 13. 8. 2015, či v rozsudku Okresného súdu Lučenec sp. zn. 5C/164/2014 zo dňa 19. 1. 2015 bola zmluvná podmienka týkajúca sa dojednania „provízie“ žalobcu vyhodnotená ako neprijateľná zmluvná podmienka. Ustanovenie § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka zakazuje dodávateľovi používať zmluvnú podmienku, ktorá bola právoplatne súdom vyhlásená za neprijateľnú. Takáto zmluvná podmienka je neplatná (podľa ustanovenia § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, pričom ide o absolútnu neplatnosť). Jej ďalším používaním dodávateľ vytvára protiprávny stav, navyše zákonom explicitne zakázaný, a priznanie plnenia z takejto zmluvnej podmienky je v priamom rozpore so zákonom. Ak by súd priznal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, išlo by o tolerovanie pokračujúceho protiprávneho stavu zo strany súdu a popieranie vysokého záujmu Európskej únie a práva Európskej únie na ochrane práv spotrebiteľa.

Ani v časti uplatnenej zmluvnej pokuty žalobe nebolo možné vyhovieť.

Podľa § 544 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia. Ustanovenia o zmluvnej pokute sa použijú aj na pokutu určenú pre porušenie zmluvnej povinnosti právnym predpisom (penále).

Podľa § 545 ods. 1 až 3 tohto zákona ak z dojednania o zmluvnej pokute nevyplýva niečo iné, je dlžník zaviazaný plniť povinnosť, ktorej splnenie bolo zabezpečené zmluvnou pokutou, aj po jej zaplatení. Veriteľ nie je oprávnený požadovať náhradu škody spôsobenej porušením povinnosti, na ktorú sa vzťahuje zmluvná pokuta, ak z dojednania účastníkov o zmluvnej pokute nevyplýva niečo iné. Veriteľ je oprávnený domáhať sa náhrady škody presahujúcej zmluvnú pokutu, len keď je to medzi účastníkmi

dohodnuté. Ak z dohody nevyplýva niečo iné, nie je dlžník povinný zmluvnú pokutu zaplatiť, ak porušenie povinnosti nezavinil.

V danom prípade si žalobca uplatňuje nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty v zmysle bodu 7 Zmluvných podmienok River Euro, s.r.o., ktorý však súd nepovažuje za platnú, individuálne dojednanú dohodu o zmluvnej pokute. Z uvedeného „dojednaní“ zakomponovaného do husto písaného textu zmluvných podmienok, a nie samotnej zmluvy, nie je možné usudzovať, že sa jedná o dohodu zmluvných strán individuálne vyjednanú tak, ako to vyžaduje ust. § 544 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 53 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka.

Základom pre uplatnenie zmluvnej pokuty môže byť len dohoda zmluvných strán, nie jej jednostranné nanútenie jednou z nich. Dohoda môže byť samozrejme dosiahnutá aj tým spôsobom, že jedna zmluvná strana (tu ňou mal byť žalovaný ako spotrebiteľ) bezvýhradne prijme návrh dojednaní o zmluvnej pokute pripravený druhou stranou (tu je ňou žalobca). Podľa názoru súdu sa tak však nemôže stať spôsobom použitým v tu súdnej veci. Keďže dojednanie o zmluvnej pokute musí reprezentovať vôľu oboch účastníkov, aby mohlo byť platné, malo byť podľa názoru súdu obsiahnuté v texte samotnej zmluvy a nie skryté v hustom texte zmluvných podmienok, keďže práve zmluva je hlavným bodom záujmu spotrebiteľa a tej venuje prioritnú pozornosť. Je preto potrebné, aby všetky relevantné, hlavné údaje, vrátane tak závažného dojednaní ako je dohoda o zmluvnej pokute boli obsiahnuté priamo v texte zmluvy o poskytnutí úveru. Nie je možné pripustiť, aby takáto podstatná náležitosť sa uvádzala iba vo všeobecných zmluvných podmienkach. Súd pre úplnosť uvádza, že správnosť uvedeného výkladu a názoru potvrdil neskôr v podstate aj samotný zákonodarcu tým, že podľa v súčasnosti účinného § 9 ods. 9 zákona o spotrebiteľských úveroch od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok, poplatky alebo akékoľvek iné plnenie, ktoré nie sú ustanovené zákonom alebo uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere čo v dôvodovej správe k tejto zmene (k zákonu č. 106/2014 Z.z.) odôvodnil tým, že v súlade s lepšou ochranou práv spotrebiteľa sa zavádza pôvodná právna úprava spotrebiteľských úverov, podľa ktorej úrok, poplatky alebo akékoľvek iné plnenie musia byť uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere a v žiadnom prípade nie v jej prílohách. V tejto súvislosti bolo v dôvodovej správe poukázané aj na nález Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 3512/11 z 11. 11. 2013, ktorým ústavný súd potvrdil, že náležitosti spotrebiteľských zmlúv týkajúce sa úrokov, poplatkov a iných vedľajších dojednaní týkajúcich sa ceny nemôžu byť súčasťou všeobecných obchodných podmienok, ale musia byť priamo súčasťou spotrebiteľskej zmluvy (listiny, na ktorej spotrebiteľ pripája teda svoj podpis). Preto ak žalobca v žalobe odvodzoval svoj uplatňovaný nárok na zmluvnú pokutu ako aj „províziu“ zo zmluvných podmienok, potom je zrejmé, že táto jeho argumentácia vo svetle už uvedeného nemôže obstať. Preto aj v časti požadovanej zmluvnej pokuty bola žaloba žalobcu zamietnutá nakoľko súd v tejto spotrebiteľskej veci nemal za preukázané platné uzatvorenie určitej, individuálne vyjednanej dohody o zmluvnej pokute.

Z vyššie uvedených dôvodov súd zo žalovanej istiny 418,86 eur za dôvodne uplatnenú považoval len jej časť vo výške 220,- eur predstavujúcu rozdiel medzi výškou skutočne poskytnutých peňažných prostriedkov žalovanému, t.j. sumou 250,- eur a ním doteraz uhradenou sumou 30,- eur. V priebehu konania nebolo ničím spochybnené tvrdenie žalobcu, že žalovanému poskytol sumu 250,- eur a že tento v lehote splatnosti, t.j. do 6. 9. 2013 ju nevrátil, pričom jej časť vo výške 30,- eur vrátil až dňa 22. 10. 2013, a že zvyšok vo výške 220,- eur je doposiaľ neuhradený. Ani samotný žalovaný v konaní ničím nespochybnil uvedené tvrdenia žalobcu, hoci žaloba mu spolu s prílohami bola riadne doručená a bolo mu uložené sa k nej vyjadriť, teda ak by chcel spochybniť základ či výšku uplatňovaného nároku, mal možnosť tak urobiť. Preto v časti o zaplatenie sumy 220,- eur súd žalobe vyhovel.

Žalobca žalobou uplatnil aj nárok na úrok z omeškania vo výške 5,5 % ročne zo sumy 448,86 eur od 7. 9. 2013 do 22. 10. 2013 a zo sumy 418,86 eur od 23. 10. 2013 do zaplatenia.

Podľa § 517 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania, výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Vykonávajúcim predpisom ustanovujúcim výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania je Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Podľa § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1. 2. 2013 výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Povinnosťou žalovaného bolo jemu poskytnutú sumu 250,- eur vrátiť do 6. 9. 2013, čo sa nestalo, jej časť vo výške 30,- eur vrátil až dňa 22. 10. 2013, zvyšok nevrátil. Počnúc nasledujúcim dňom sa tak dostal do omeškania so zaplatením tejto sumy a žalobcovi tak vzniklo právo na úroky z omeškania vo výške určenej podľa vyššie uvedeného zákonného pravidla. Základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania žalovaného s plnením peňažného dlhu (t.j. ku dňu 7. 9. 2013) bola 0,5 %, žalobcovi preto vzniklo právo na úrok z omeškania 5,5 % ročne (5 + 0,5 %). Žalobcom požadovaná sadzba úroku z omeškania takto určenú sadzbu nepresahuje, preto súd žalovanému uložil povinnosť spolu so sumou 220,- eur zaplatiť žalobcovi aj úrok z omeškania vo výške 5,5 % ročne zo sumy 250,- eur od 7. 9. 2013 do 22. 10. 2013 a zo sumy 220,- eur od 23. 10. 2013 do zaplatenia. Keďže na zaplatenie sumy nad 250,- eur žalobcovi z už popísaných dôvodov nárok nevznikol, do omeškania so zaplatením tejto sumy sa žalovaný dostať nemohol, preto v časti úroku z omeškania požadovaného zo sumy nárokov súdom vyhodnotených ako nedôvodné súd žalobu zamietol.

Čo sa týka výroku o trovách konania, návrh na rozhodnutie o povinnosti nahradiť trovy konania podal iba žalobca, ktorý trovy konania aj včas vyčíslil (v žalobe). Žalovaný návrh na rozhodnutie o povinnosti nahradiť mu trovy konania neurobil.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.

Vo vzťahu k pôvodne uplatnenému nároku výsledok konania je taký, že žalobe bolo sčasti vyhovené, sčasti bola zamietnutá, sčasti bol teda úspešný žalobca (v rozsahu 52,54 %), sčasti žalovaný (v rozsahu 47,46 %). Vychádzajúc z uvedeného výsledku konania a pomeru úspechu účastníkov (cca pol na pol) súd v súlade s ust. § 142 ods. 2 O.s.p. vyslovil, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia na Okresný súd Kežmarok.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov (§ 251 ods. 1 O.s.p.).